

Verksamhetsrapport för incidenter och kränkande behandling, samt tillbud och olyckor.

Den här rapporten riktar sig till utbildningsutskottet.
Rapporten avser perioden 2025-01-01 till 2025-12-31

1. Beskrivning av verksamhetens uppdrag

2. Kränkande behandling

Förskollärare, lärare och annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev har, eller anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten måste anmäla det som ärende till rektorn. Rektorn måste i sin tur informera huvudmannen. Personalens respektive rektorns skyldighet att anmäla ärenden gäller på samma sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för någon form av trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen. Skyldigheten att anmäla gäller oberoende av hur personalen får reda på den upplevda kränkningen. Det kan till exempel handla om att ett barn eller en elev berättar om en kränkning för någon i personalen eller att hen själv ser eller hör något som kan vara en kränkning.

Inom annan pedagogisk verksamhet och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet ska huvudmannen utse vem personalen ska anmäla till. I Ånge är det rektor som tar emot anmälningarna även där.

Personalens skyldighet att anmäla gäller alla situationer där ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, eller trakasserier i samband med verksamheten. Personalen ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan de gör anmälan till rektor. Rektor ska i sin tur inte göra någon värdering innan hen anmäler vidare till huvudmannen. Skolinspektionen har bedömt att skyldigheten att anmäla gäller även om vårdnadshavare, barn eller elever inte vill att händelsen ska anmälas till rektor respektive huvudman.

Källor: 6 kapitlet 6-10 §§ skollagen och Skolinspektionens beslut 2015-09-28 med diarienummer 41-2015:5666 samt Skolinspektionens beslut 2016-01-20 med diarienummer 41-2015:6325.

3. Tillbud

Ett **tillbud** är en händelse som hade kunnat leda till en skada eller ett olycksfall, men som slutade väl. Det kan till exempel vara ett tungt föremål som faller ned från en hylla, men ingen träffas. Även om det går bra och ingenting händer är det viktigt att ta tillbudet på allvar. En tillbudsrapportering bör göras, eftersom det är en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Rapporteringen är ett sätt för arbetsgivare och anställda att se, förebygga och åtgärda risker för människor och egendom, som oftast är lokaler och inventarier.

4. Olyckor

En olycka kan vara allt från fysiskt våld till fallande föremål, hot, kollision eller medicinhantering.

Kommentarer

Något förvaltningen anser bör uppmärksammas är det ökade antalet kränkningar som sker jämfört med förgående år. Enligt elevhälsopersonal upplevs det vara ett större tryck och sämre klimat bland eleverna, långt ner i åldrarna. Denna oro är bland annat lyft till Trygghetsrådet 260203 med en önskan om utökad samverkan.

Förskolan lämnar sällan kränkningsanmälningar. Att det inkommer få eller inga kränkningsanmälningar i förskolan innebär inte att få eller inga kränkningar sker, utan att förskolan anmäler de flesta händelser via tillbud och olyckor istället. Detta med anledning av barnens unga ålder.

Grunduppfattningen är att barnen mognar med sin ålder och därmed följer ansvarsbiten. I förskolan uppfattas inte barnen ha samma förståelse för att de kränker. Varje incident som väl händer har rapporterats utförligt under tillbud och olyckor.

Ett fortsatt arbete krävs trots allt inom detta område och myndigheten Skolverket och organisationen Friends har bra material och länkar som kan stötta och hjälpa utvecklingsarbetet i hur verksamheterna ska resonera inför kommande läsår i själva rapporteringsförfarandet i första hand, men såklart fortsätta ett gediget arbete med att följa upp, förhindra, förebygga och ständigt utveckla verksamheten till det bättre. Även gymnasiets relativt få rapporteringar både kränkningar och olyckor speglar knappast verkligheten och antalet inrapporteringar bör öka i antal om skolan arbetar mer specifikt med vad som är en kränkning eller olycka. Idag löser personalen händelser direkt på plats, men bör även rapportera ärendet så att det förebyggande arbetet kan utvecklas mer.

Skolgården är en plats där de flesta kränkningar sker på grundskolan. Detta beror bland annat på att det finns skolgårdspersonal eller rastvakter som uppmärksammar kränkningarna och rapporterar in dem. Utomhus har eleverna större ytor och därmed kan fler kränkningar, tillbud eller olyckor ske. Något som visats sig är att det frekvent är enstaka elever som kränker flera andra elever vid upprepade tillfällen. I dessa fall sker tät kontakt med vårdnadshavare, samt socialtjänst och i särskilda fall även polisen. I och med en systematisk uppföljning på skolorna så har personalen förebyggande insatser bl.a. där de kan punktmarkera elever som har gjort många kränkningar, eller låta särskilda elever få rast tidigare. Även planerade rastaktiviteter är framgångsrikt där får eleverna få välja lekar och lekkompisar innan de går ut på rast.

I både grundskola och gymnasiet så är det en stor majoritet av killar som kränker andra killar och/eller tjejer. Det är skillnad i mognad och

konsekvenstänkande mellan tjejer och killar, men trots detta så bör fenomenet analyseras vidare och en systematik kring detta bör planeras in ännu bättre.

Allvarliga olyckor eller tillbud (hos elever, ej barn) rapporteras skyndsamt till Arbetsmiljöverket. Tydliga beskrivningar och underlag är framtagna för varje rektorsområde att dela med sig av till personalen, men framför allt som stöd till rektor. Varje rektorsområde/förskole-/skolenhet kan, genom det digitala systemet, ta fram underlag på var olyckor sker och förebygga dessa. Genom det digitala systemet kan detta göras på ett enklare vis än tidigare och några områden har ringats in som extra utmanande, bland annat att det är halkigt under vintertid.

Beskrivning av verksamhetsutvecklande aktiviteter och hur det förhåller sig till [visionen](#)

Förskola och skola ska vara en plats för alla enligt så väl lagar och förordningar som Ånge kommuns vision.

Att arbeta för trygghet, likvärdighet genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete ligger helt i linje med fokusområdena hållbar vardag, hållbar hälsa, hållbar gemenskap och hållbar kompetens.

5. Redovisning om det har skett större händelser som påverkat grunduppdraget eller målarbete

☒ Ja ☐ Nej

Kränkningar och olyckor, i synnerhet omfattande, påverkar alltid grunduppdraget då hanteringen och händelsen i sig tar tid från undervisningen. Kränkningarna och olyckorna i sig påverkar eleverna i deras vardag, även de elever som inte blir direkt utsatta påverkas. Därmed kommer läsåret 25–26 bl.a. ha ett större fokus på fortsatt relationsarbete och fortbildningar till både personal och elever för att förebygga kränkningar och olyckor, samt öka förståelsen för varför elever mår som de gör.

6. Vad avser anmälan? (Kränkningar)
Antal anteckningar (per värde av vad anmälan avser)

Anmälan avser	2024	2025
Kränkande behandling	92	192
Diskriminering	2	2
Både kränkande behandling och diskriminering	12	23
Oklart, vej ej	12	12
Totalt	118	229

7. Vilka platser sker händelsen på? (Kränkningar)
Antal anteckningar (per värde av vilken plats för händelsen)

Anmälan avser	2024	2025
Biblioteket	1	0
Idrottshallen	11	15
Kapprum/entré	10	28
Klassrummet	21	38
Korridoren	13	16
Matsalen	2	8
På väg till/från skola (buss/taxi)	2	1
Skolgården/utegård	42	95
Sociala medier	1	1
Utomhus utanför skolområdet, i organiserad form (tex friluftsdag eller undervisning utomhus)	3	7
Annan	8	18
Inget värde	4	2
Totalt	118	229

8. Vilka händelser rör det sig om? (Kränkningar)

Antal anteckningar (per värde för vilken slags händelse det avser)

Anmälan avser	2024	2025
Hot om våld	8	16
Fysiskt våld	50	103
Kränkande tilltal	52	40
Kränkningar barn-barn	27	51
Kränkningar vuxen-barn	1	2
Skriftliga kränkningar (via nätet, mejl, brev, sms, mms)	1	1
Utfrysning/uteslutning	2	0
Annan	6	14
Inget värde	1	3
Totalt	148*	230*

- Observera att antalet händelser är högre än antalet anmälningar på 118. I Anmälan finns möjligheten för fler underrubriker, en anmälan kan därför hamna under flera skilda händelser.

9. Vilka diskrimineringar/trakasserier rör det sig om?

Antal anteckningar (per värde för vilken slags diskriminering/trakasserier det rör sig om)

Anmälan avser	2024	2025
Kön	6	3
Könsöverskridande identitet eller uttryck	1	1
Etnisk tillhörighet	1	17
Funktionsnedsättning	1	5
Sexuell läggning	3	4
Annat	16	51
Oklart, vet ej	7	20
Inget värde	83	128
Totalt	118	229

Olyckor och tillbud

Olyckor och tillbud	2024	2025
Anmälda olyckor	116	153
Anmälda tillbud	58	57
Anmälan med oklar tillhörighet	1	0
Totalt	183	210

1. Plats för händelse (olyckor och tillbud)

Grupp	2024	2025
Idrottshallen	13	25
Kapprum/entré	8	11
Klassrummet	20	22
Korridoren	8	4
Matsalen	9	6
På väg till/från skola (buss/taxi)	1	1
Skolgården/utegård	84	101
Toalett	1	3
Utomhus utanför skolområdet, i organiserad form (t.ex. friluftsdag eller undervisning utomhus)	6	8
Omklädningsrum/dusch	20	2
På väg till/från förskola/skola	1	2
Bibliotek	0	1

Annan	1	19
Inget värde	1	3
Totalt	173	208

Samtliga inrapporterade olyckor och tillbud har inte angivit plats för händelse.

2. Typ av händelse (olyckor och tillbud)

Grupp	2024	2025
Fysiskt våld	17	19
Fall	54	72
Fallande/flygande föremål	9	9
Fysisk överbelastning, feltramp	3	7
Handhållet verktyg/föremål	4	4
Fordon	0	1
Brand	0	2
Elektricitet	0	1
Kemikalier	0	1
Hot	2	1
Klämskada, skärskada, stickskada	16	12
Kollision med föremål/människor	23	17
Medicinhantering	2	0
Stress	1	0

Underbemanning/personalfrånvaro	4	0
Annan orsak	42	52
Inget värde	6	12
Totalt	183	210